

NOVO JUNAŠTVO MUSSOLINIJA

Mussolini bo odpravil občinske župane, katere bo nadomestil s svojimi kreaturami. — Rimu bo vladal governer. — Samozvani diktator pravi, da je samovlada neumnost. — Komunikej žigosa državljane, ki znajo komaj brati in pisati.

RIM, Italija, 9. oktobra. — Mussolinijev kabinet je storil včeraj nadaljni korak v pofašistenju Italije, ko je sklenil oživiti ter modernizirati srednjeveško obliko uprave majhnih občin po pet tisoč duš ali manj in sicer potom imenovanja takozvanih "podesta". Na ta način bo izločil sedanji sistem vlade potom krajevno izvoljenih županov.

V srednjeveških italijanskih republikah je posloval podesta kot neke vrste governer ter je imel obsežne polnomoci. Glavni priznani cilj te radikalne izpremembe je želja, da se odstrani iz krajevnih vlad osebna politična mešetarenja ter ustavi uspešno administracijo, na korist vseh razredov ter obenem tudi na korist vsega naroda.

Kabinet je tudi sklenil dati glavnemu mestu posebno vlado, pod direktnim nadzorstvom ministrstva za notranje zadeve. Politične zadeve Rima bo vsled tega upravljal governer, imenovan od vlade. Pomagala mu bosta dva podgovernerja, deset rektorjev, ki bodo poslovali kot visoko specializirani administrativni izvedenci ter osemdeset svetovalcev, izvoljenih od različnih zastopstev, priznanih od vlade, kot so trgovska zbornica, zveza bankirjev, zveza profesorjev in slične organizacije.

Male občine, ki bodo stale pod direktnim vodstvom "podesta", bodo imele isto zastopstvo svetovalcev, imenovanih iz vrst članov slično priznanih organizacij.

Med razlogi za izpremembo krajevnih vlad, kot je opisan v vladnem komunikeju, "je potreba obnove italijanskega komunalnega življenja". Novi sistem bo stopil na mesto volilnega sistema, ki se je izkazal nezadovoljivim.

V komunikeju se glasi nadalje:

— V majhnih središčih manjka primerne kontrole javnega mnenja, ki se razburja ne nad programi in idejami, temveč nad osebnostmi. Če se hoče obvarovati javne interese popolnega pogina, je treba uveljaviti administracijo, ki ne bo imela nikakih osebnih ciljev.

— Ojačenje občinskega vladnega organizma je mogoče vsled tega doseči le potom dela in prizadevanja države. Administracija javnih zadev zahteva isokok ompetenco in posebno izobrazbo ter je vsled tega v nesoglasju z zakonodajnim sistemom, ki ne upošteva krajevnih razmer ter pripisuje povsem napačno administrativne sposobnosti državljanom, ki znajo komaj pisati in brati.

— To bedasto domnevo splošne vladne usposobljenosti je treba odpraviti v interesu splošnega blaga in potom svojih postav se moramo vrniti k razumu, logiki in predvsem k realnosti.

— Naprava podesta, ki pomenja prenehanje dosedanjih krajevnih mešetarenj na temelju osebnosti, ne škoduje bistvenim temeljem krajevnih avtonomije, kajti avtonomija ni le problem organizacije, temveč tudi problem atributov, poslov in integritete vlade. (Same prazne čenče, da se prikriva očitni namen popolnega centraliziranja sile v fašistovski stranki in vladi).

Volivo so aretirali.

KENOSHA, Wis., 8. oktobra. Tukaj je bil aretiran zastran prehitre vožnje župan Zion City, Wilbur Glenn Voliva, ker je prehitro vozil svoj avtomobil Voliva je znani predstavitelj nazadnjaške Amerike. On namreč trdi, da je zemlja ploščnata in da se solnce suče krog nje.

Belgijci hočejo novo posojilo.

BRUSELJ, Belgija, 8. oktobra. Belgijski finančni minister Jan-

sen bo odpotoval dne 14. oktobra v Združene države da se pogaja z ameriškim bankirji glede njih soudeležbe pri finančnem rehabilitacijskem programu Belgije. Kot se glasi, si namerava Belgija izposoditi v Združenih državah nekako \$727,000,000.

Belgija bo najela posojilo.

BRUSELJ, Belgija, 9. oktobra. V torek bo odpotoval proti New Yorku belgijski poljedelski minister Van de Vyvere. Od newyorških bankirjev bo skušal dobiti za svojo vlado precejšnjo posojilo.

Zavezniki in vstop Nemčije v Ligo

Zavezniki zahtevajo, da se pridruži Nemčija kot enakoveren član. Chamberlain in Briand sta ponudila Nemčiji pomoč pri amandiranju spornega člena 16. Nemški delegat je izjavil, da je dospela konferenca na rob propada.

LOCARNO, Švica, 9. oktobra. Nemčija je bila včeraj argumentirano, zakaj naj vstopi v Ligo narodov, ne da bi stala rezervacije ali zahtevala vnaprejšnjo privilegiranost stališče.

Austen Chamberlain, angleški minister za zunanje zadeve in francoski zunanji minister, Aristide Briand sta v dveh sijajnih govorih glede vamestnega dogovora pozvala dr. Luthra, nemškega kancelarja ter Gustav Stresemanna, nemškega zunanjega ministra, naj stopi Nemčija v Ligo ter opozorila na zaželjivost tega, da ojači Nemčija s svojo silo, tako v interesu Nemčije kot svetovnega miru, moč Lige, da se bo organizacija v Zvezi razvila v resnično uspešno zastopstvo za svetovni mir.

Dejanski sta povedala Nemčijo, da se bo najlažje amandiralo XVI. člen dogovora, ki določa kazniz a napadalca, če bo postala Nemčija članica Lige.

Chamberlain in Briand sta ponovila, kar so Francija, Anglija in svet Lige narodov že pojasnili Nemčiji v formalnih sporočilih, — da bi namreč vsako razširjanje posebnega postopanja z nemško republiko kršilo principe enakosti, ki so temelj Lige, ker so vsi drugi narodi podpisali dogovor brez vsakega privilegija.

Odgovoril je dr. Stresemann, ki je naslikal svojo razoroženo ter obubožno državo, ki išče le pravico, da zavaruje svojo nevtralnost v slučaju kakšnega evropskega konflikta in ki se skuša izogniti komplikacijam s svojimi sosedji, ki bi se gotovo pojavile, če bi tuje čete navalele na nemško ozemlje tokom izvedenja vojaških kazni proti kakšni napadalni državi.

Včerajšnja razprava ki je trajala tri ure, je bila živahna. Konferenca je bila odložena do sobote, ko se bodo vršile privatne konverzacije.

Dr. Stresemann je izjavil včeraj zvečer: Jaz sem optimistično pesimističen.

Neki nadaljni nemški delegat je rekel: — Dospeli smo na rob brezdnosti ter lahko premerimo njega globino.

Zahteva Nemčije za priznanje njene posebne zemljepisne in vojaške pozicije kot prapodgovor za njen vstop v Ligo narodov, odpravlja za zaveznike zelo delikatni problem, kajti nobene pravice nimajo govoriti z Nemčijo v imenu petdesetih narodov, iz katerih je sestavljena Liga.

Zavezniki pravijo Nemčiji: Vi pravite, da smo dosti mogočni, da vam pomagamo. Dobro, zaupajte nam. Stopite v Ligo, sedite kot trajen član v svetu, kjer bo vaš glas tako močan kot naš ter imajte zaupanje, da vam bomo pomagali pri izdelanju kakšnega amandmana ali razlage XVI. člena dogovora, ki bo pregnala vaš strah.

Dr. Stresemann je povedal včeraj Chamberlainu, da si želi čim najhitrejšega izpraznenja kolimskega ozemlja. Anglija je očitno pripravljena če le mogoče ngoditi nemškim željam, vendar pa zahteva, da se to vprašanje spoji

Pametni nazori dr. M. Butlerja

Predsednik Columbia vseh učilišč je izjavil, da javnom nenje temelji na miru. — Odprava vojne potom štatusov je nemogoča. Zavezal se je za uporabo zdravega človeškega razuma.

— Vojna in mir določuje javno mnenje naroda, ne pa akti parlamentov ter dogovori med ministri. — Je izjavil dr. Nicholas Murray Butler, predsednik Columbia vseh učilišč in ravnatelj Carnegiejeve ustanove za mednarodni mir pred delegati medparlamentarne unije na banketu, ki se je vršil včeraj v hotelu Astoria.

To je bil oficijelni pozdrav ameriške mirovne organizacije za delegate iz eno in štidesetih dežel, ki so se sestali v Washingtonu, da razpravljajo o metodah, kako preprečiti vojno.

V svojem govoru je rekel dr. Butler med drugim:

— Temeljno dejstvo, s katerim mora računati moderni svet, je, da ni mogoča zavarovati mednarodnega miru spomočjo statutov, izjav ali dogovorov in tudi ne potom političnih ali pravosodnih organizacij in naj so še tako močstveno zamisljene. Če hočemo, da bo mir trajen in nepretrgan moramo najti njegov temelj in njegovo jamstvo v srcu človeka.

— Vlade — in naj bodo še tako priljubljene ali mogočne, so koncem konca v teh modernih dneh le orodje v rokah javnega mnenja. Vlade lahko predramijo javno mnenje v eni smeri, ali ga pomirijo v drugi, a koncem konca mora končno zmagati javno mnenje ter bo tudi zmagovalo.

— Naloga vsakega in nas vsake je neprestano iskati javno mnenje, pomnožiti človeške kontakte in človeškega zanimanja, naučiti se gledati tudi na drugo plat vsakega spornega ali težkega vprašanja in prav posebno vzdržati se takih javnih dejanj ali takih osebnih izjav glede politike drugih, ki bi žalile njih ponos. Če hočemo ohraniti in razviti moderno civilizacijo, jo moramo zavarovati pred vsako ponovitvijo dogodkov zadnjih desetih let. Noben ustroj civilizacije ni tako mančan, da bi se mogel upirati drugemu napadu take vrste.

Policija odkrila zaroto.

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 9. oktobra. — Tiskajšnji listi so priobčili poročilo, da je prišla policija na sled revolucionarnemu komplotu, ki se je obračal proti madžarski vladi.

Zaroto je baje vodil prejšnji minister v kabinetu Karolyja. Linder. Linder je pobegnil ter se mudi sedaj v Jugoslaviji. Pri preiskavi njegovega stanovanja v Budimpešti ni našla policija nič drugega kot arhive madžarske revolucije. Pričakovati je celo vrsto aretacij.

Finska poslala delavsko delegacijo v Rusijo.

HELSINGFORS, Finska, 9. okt. Finska delavska organizacija je poslala šestnajst delegatov v sovjetsko Rusijo, da proučijo razmere tamonaj in razumne delegati ne pripadajo nobeni politični stranki ter bo vladnega njih sodba precej merodajna.

s poročilom dogovorom in da Nemčija vestno izvede svoje obljuge glede razoroženja.

Angleške težave z mosulsko zadevo

Razcepljenost angleškega kabineta radi mosulskega vprašanja je razvidna iz govora Baldwina. — Ministri proučujejo osnutek Baldwinovega nagovora na sestanku konservativne stranke v Brighton.

LONDON, Anglija, 8. oktobra. Prvi kabinetski sestanek v Angliji, po poteku devetih tednov se je vršil včeraj, da razpravlja o osnuteku govora, katerega bo imel ministrski predsednik Baldwin na konvenciji konservativne stranke v Brighton. Največjo pozornost se je povsem naravnih posvetilo enemu delu nagovora, ki se tiče predlaganega podaljšanja angleškega mandata na Mosulom, glede katerega obstaja različica mnenj v ministrstvu samem ter tudi v konservativni stranki.

Glasi se, da bo ministrski predsednik v svojem govoru podrobno pojasnil položaj v Mosulu, ne da bi branil rekord vlade v tej zadevi in ne da bi definiral bodočo politiko vlade glede tega mandata. Vprašanje je bilo še vedno nerešeno, ko se je končala kabinetska seja, kar je seveda povsem naravno, ker sta bila odsotna dva važna ministri namreč zunanji minister Chamberlain ter finančni minister Churchill.

Kljub temu pa izjavljajo ljudje, ki so v tesnem stiku z vlado, da imajo pristajajo politike nadaljnega ustranja v Iraku premoč v kabinetu in da lahko lord Birkenhead, katerega se smatra za voditelja opozicije proti temu načrtu, odstopi kot minister za Indijo, če mu ta politika ne ugaja.

Kabinet se je tudi pečal s problemom, kako zadržati ali zaježiti komunistične delavnosti v Angliji, vdele trga je razmišljal kabinet o številnih tozadevnih predlogih, ki bodo predložene prihodnjemu zasedanju parlamenta. Glasi se, da se bodo nove odredbe drastično pečale z inozemskimi komunisti, kar je sedaj preveč odprti, skozi katere lahko pridejo inozemski komunisti v deželo. V vrstah konservativne stranke postaja vedno bolj ustrajna zahteva, da se uveljavi bolj odločne odredbe, kojih namen je zatrti boljševiško propagando v Angliji.

Medtem pa je napravil spor med Ramsay MacDonaldom in notranjim tajnikom Hicksom glede predloga, da se uvrsti fašiste kot posebne konstablaje, nadaljni korak in sicer z objavo pisma nasprotnikov. MacDonald je pisal v Daily Herald, delavskemu organu:

— Poslov vlade ne more prevzeti nobena druga organizacija kot vladna in čim bolj resna je pretnja, tem bolj strogo mora vlada izvesti črko in duha svojih ustavnih odgovornosti.

Obsojil je alarmistične govore glede komunizma ter rekel:

— Komunizem bi bil že davno mrtav v tej deželi, če bi ne pomenjale njega delavnosti političnega kapitala za konservativno stranko.

BRIGHTON, Anglija, 9. okt. — Ministrski predsednik Stanley Baldwin je v svojem včerajšnjem govoru, katerega je imel na konferenci konservativne stranke, razno izrazil kritike v svoji lastni stranki ter odločno branil strogo kritizirano politiko L. C. Ameryja, svojega kolonialnega ministra.

— Anglija namerava ostati v

S KONVENCIJE AMERIŠKE DELAVSKE FEDERACIJE

Narodna konvencija je sklenila boriti se proti vsakemu poskusu, da se v naslednjem zasedanju kongresa omili izključevalne postavke za inozemce. — Pojav azijske propagande.

ATLANTIC CITY, N. J., 9. oktobra. — Nevarnost tekmovanja japonskega dela v tej deželi je dovela konvencijo Ameriške Delavske Federacije do tega, da je pripravljena boriti se do skrajnega konca proti vsakemu poskusu, da se omili izključevalne postavke glede inozemcev.

Unijski uradniki izjavljajo, da bo vprizorjen tak poskus tekem prihodnjega zasedanja kongresa ter dvigajo obdolžitev, da se je že sprožilo velikanski propagandni program v namenu, da se pridobi javno podporo za izpremembo v priseljeniških postavah, vsled katere bi prišli Japonci pod kvotne določbe. Unijski voditelji se bodo poslužili združene sile strokovnih unij v borbi proti temu poskusu.

Izvrševalni svet federacije je vključil v svoje poročilo svarilo glede te nevarnosti in ko je prišlo včeraj pred konvencijo, da ga slednja odobri, ni bilo svarilo le soglasno sprejeto, temveč so mu dali še več poudarka.

K ugotovilu izvrševalnega sveta, da nastopajo ameriški odvetniki za japonske interese v namenu, da se oslabi izključevalno postavko, je dostavila konvencija:

— Nasprotujemo aktivni ropagandi, ki se vrši glede tega v prilog japonski.

Problemi, zvezani z azijskim priseljevanjem, so zavzemali odlično mesto med številnimi resolucijami, ki so bile včeraj redložene konvenciji. Nadaljna resolucija, katero je vložila unija mornarjev, se je pečala z vtihotapljanjem Kitajcev v to deželo pod krinko mornarjev.

Iraku in Mosulu, — je rekel Baldwin ter s tem popolnoma omalo-važeval svarila "odkritosrdnih prijateljev" v stranki, kot je lord Derby, ki se boje, da bo ta politika uničila vlado.

Bojevitvi govor ministrskega predsednika je pomenjal višek senzacionalnega dneva. Prvikrat v zgodovini, v kolikor se je mogoče spominjati, je vprizoril neki delegat žgoč napad na konservativno vlado, ker "se je udala komunistom", ko je dovolila premogarske podpore in ker se ni lotila problema nezaposlenosti.

Ta epizoda je imela za posledico, da je bilo prebujeno razpoloženje drugače zelo mirnega in flegmatičnega ministrskega predsednika. Obsojil je "prenapete besede" onih, ki so prorokovali, da bo politika glede Mosula sprava pridobil s svojim osnutkom za vilo Anglijo v vojno s Turčijo, novo ustavo nemške republike.

Nemški državnik umrl.

BERLIN, Nemčija, 9. oktobra. Danes je umrl tukaj dr. Hugo Preuss, član nemškega državnega zbora. Leta 1919 je služil v kabinetu Scheidemann kot minister brez dela, za notranje zadeve. Znan je bil da bo politika glede Mosula sprava pridobil s svojim osnutkom za vilo Anglijo v vojno s Turčijo, novo ustavo nemške republike.

DENARNA IZPLACILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$18.80 2000 Din. — \$37.40 5000 Din. — \$93.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$ 9.20 500 lir \$29.00

300 lir \$13.50 1000 lir \$43.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir, računamo po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljate, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po možnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjev in Lirar sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej; računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y. Telephone: Cortlandt 4687

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president

Louis Benedik, treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
62 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za novostveta za celo leto	\$7.00
Za četrti leto	Za pol leta	\$3.50

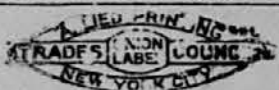
Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni nedelje in praznikov.

Čopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejme bivališče naslani, da hitro najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

DAN NAZADNJAŠTVA

Pred par dnevi je bil na konvenciji Ameriške Delavske Federacije v Atlantic City takozvani nemški dan. Petnajst članov slovenske zveze strokovnih organizacij se je privdalo v dvorano v slovenskem sprevedu, da izkaže manom Samuela Gompersa ter s tem tudi ameriškega strokovno-unijemku gibanju dolžno čast.

Prisli so, da podajo svoje priznanje.

Prisli so, da izjavijo pred zbranimi bojovníki, da se tudi oni bore, tam v daljni Nemčiji, v senci Gompersovih idej, da tudi oni priznavajo zamljega poglavarja nazadnjaške American Federation of Labor kot enega svojih voditeljev in da cenijo njega in njegovo delovanje še preko groba.

Njih predstavljali, predsednik splošne zveze nemških delavcev, pa je stopil še en korak naprej. Reklamiral je tudi Willima Greena, sedanjega predsednika in njegove ideje in nazore za svoje nazore ter nazore nemškega strokovnega gibanja.

Otvorilni govor Greena v pondeljek, — tako je rekel nemški zastopnik z velikim povdarem, bi bil prav tako lahko izgovorjen na kakem kongresu ADGB, to je Splošne Nemške Strokovne Zveze. K temu pa je pripomnil naš Universal poročevalec. Tamnauja politik, predsednik federacijske banke ter tudi strokovno-unijemski mož, Peter J. Brady v svojem tozadevnem poročilu:

— Pray tako je resnično, da bi lahko imel govor Tarnowa kateri ameriški strokovni voditelj.

Zakaj pa ne?

Nagovor Tarnowa je obstajal v glavnem, — v kolikor pride pri tem v poštev povdarek, ki ga je dal temu delu svojega govora, — iz napačnosti na komunistično in na komunistično gibanje. Zastopnik nemških lecnih delavcev pa je očividno, pregledal neko malenkost: pri svojem indosiraju govora Greena, — namuč, da ni govoril predsednik Ameriške Delavske Federacije le proti komunistu, temveč proti vsem "izmom", in da je s tem vključil svojo obsolbo nad enim teorijami, o katerih trdi, da nima strokovno delavsko gibanje niti najmanjšega stika. Green je namreč, mimogrede rečeno, kapitalističen politik, organiziran d. m. k. r. ki je dolgo vrsto let deloval za to kapitalistično stranko kot državni senator ter predsednik državnega senata v Ohio.

Ti nemški gospodje socialni demokratje si pljujejo v svoje lastne obraze s tem proslavljanjem Gompersa in Greena. Oni, ki zastopajo strokovno-organizacijsko gibanje, ki stoji na temelju razrednega boja, leže na kolčih pred oltarjem brezrazrednega stavara, ki omahuje semintja med demokratično in republikansko stranko, a se vedno bori proti vsakemu razrednemu boju, o katerem trdi, da je neameriški in sovražni strokovnemu delavskemu gibanju. Oni, ki so se norčevali v nemškem državni zboru iz gospoda Erkelena, se plazijo po trebih pred ameriški delavskimi mogotci ter hvalešajo medle principije o harmoniji, katere so v Nemčiji ožigalsi kot najbolj nevarne sovražniške dela, kot najbolj zaničevanja vredne sužnje kapitalistov.

Par nobile fratrum.

Par plamenitih bratcev.

V Atlantic City na konvenciji American Federation of Labor so se končali naši.

Enako začel je bil tudi govor predsednika Greena, v katerem je rekel po predlogu Angleža Purcella naj sodeluje Ameriška Delavska Federacija z ruskimi sovjeti ter pošlje svoje komisije, ki naj bi proučile tamošnji položaj. Green se je razburil kot razdraženi bik ter rekel, da so ameriški delavci prevse trdoglavi, da bi se pečili z boljševiškim teorijami ter boljševiškim modroslovjem.

V tem je imel popolno prav. Ameriški delavci so res trdoglavi, a ne v dobrem smislu besede, temveč v slabem, ker se pustijo voditi za nos ter sprejemati povelja od mož, ki lavirajo med dvema kapitalističnima strankama ter skušajo izprostiti od te ali one nekaj ugodnosti za delavce, mesto da bi se delo, kot doslej, zanašalo na objube republikanskih in demokratičnih politikov, katerih se nikdar ne izpolni.

DESETA POŠILJATEV ZA "DOM SLEPIH" V LJUBLJANI.

Mrs. Frančiška Mevitz, Box 625, Oakdale, Penna.	\$ 2.00
Joseph Bolmar, R. D. 4, Bethlehem, Pa.	2.30
John Zakrajšek, Box 3, Instanator, Pa.	2.00
Alfred Judeč, Brooklyn, N. Y., nabral o pri-	
hli z nitovanja Ignacia Mušiča	27.00
John Novak, Box 14, Farrcl, Pa.	4.00

Dne 30. septembra \$37.30 D. 2,052.00
Skupna svota izkazanih darov D. 177,412.05

Do danes skupno D. 279,464.05

Dopisi.

Brooklyn, N. Y.

Že vnaprej vas prosim oproščenja, če se v ta dopis vrine kaj, kaj ko komu ne ugajajo. Pomisliti morate namreč, da mi še vse brni po možganih: harmonika in petje, kakoršnega bi se niti brooklynski kvartet ne smel sramovati. Svatje so peči kot slavski. Naslednjega dne smo se vsi prebudili z velikim mačkom in v znamenju tega mačka tudi pščen tele vrstice. Za vse drugo smo se bolj brigali kot za pščen Volsteda. Tako smo ga v dli za nos, da je bilo joj.

Da zadostim vaši radovednosti, vam moram povedati, da se je poročil naš znan rojak Ignac Mušič s svojo izvoljenko Pavlino. Objubila sta si večno zvestobo. Kdo bi si mislil to ljubezen razsvetliti, bi naš toliko opravi, kot če bi ogenj z ognjem gašil. Vse pohvale moram izreči tudi našim kuharicam, ki so pripravile tako okusna jedila, da jih ne bomo nikdar pozabili.

Pri tej priliki smo se spomnili tudi ubogih slepcev v domovini ter nabrali zanj 27 dolarjev. Livala lepa vsem darovalcem. Denar sem izročil opravi Glasa Naroda, da ga odlopiše na pristojno mesto. Živela novoporočenca! Želim vama vso srečo in obilo božjega blagoslova!

Z rojaskim pozdravom

A. J.

Chicago, Ill.

Posebni novic nimam, ali vama poročam, kako se imamo Slovenci tukaj v miljonski vasi. Delavske razmere so približno enake kot drugje ali skoraj boljše. Slovenci prihajajo iz drugih mest, posebno iz rudniških okrajev in so zadovoljni glede dela in plače. Seveda, plače za navadne delavce so manjše kot v rudnikih ali

v pramogovnikih, pa v časih, kot so sedaj, so dobre. Zadovoljiti se morajo s 40 do 45c na uro.

Vrtne vesdice so minule, priče so se vinske trgatve ter jih bo za vsako soboto mater do Božiča in se še zvrstilo ne bodo. Plesni željni bodo gotovo dobili, po čemur najbolj hrepene.

Tudi cerkvenih zabav ne manjka. Zdaj imamo bazar v korist nove šole in Narodnega doma, ki bo v kratkem dovršen. Zaključek bazarja bo v soboto. Rojaki se zanimajo in pridno prispevajo v šolski sklad. Z naj trebamno precej evanča: predvni gospodarji so nam nabavili nekako \$150,000 dolar, kateri je na šoli, in še \$9000,00 osam let staroga dolga na cerkvi. Zdaj kaže, da bomo morali farani kolektirati drug od drugega in nečiti v tisti, nikdar sli žakelj. Če bomo zamogli obresti plačevati, smo dobri, na kapital pa sploh ne mislimo, ker modri farani se hitro selijo od cerkve sv. Stefana in pristopajo k drugim cerkvam, kjer niso tako oderniški.

Zdaj imamo celo kopice teh gospodov. Odkar so prišli iz Rima, je tako čuden duh po Lincoln in 22. cesti, da drug drugega vprašamo, kaj vendar to pomeni?

Tudi gospod iz Clevelanda pridejo večkrat sem na kako zabavo. Zadnji pri banketu in shodu ga je ta mož tako lomil, da sem si mislil, da ga bo treba nekam poslati.

Tudi M. K. se je zadnje čase postavil. Govori in čeburja, da sam ne ve kaj, pa mu ne zamerimo, če pomislimo, da se ga je lotila otročja pamet.

Pozdravljen, Peter, in glej, da dobiš tistih sto dolarjev od pogrebniške

Frank iz Medvod.

Novice iz Jugoslavije

Samomor ruskega oficirja.

Na savskem mostu pri Beogradu se je vrget pod osebni vlak, ki je prihajal iz Subotice, bivši ruski oficir, V. Aleksijev. Lokomotiva ga je popolnoma raztrgala. Vzrok samomora ni znan.

Pokvarjena mladina.

V Kladistu v Hercegovini je izvršila samomor neka 15-letna deklica posestnica, kateri so umrli starši in je ostala sama na svetu. Začeli so se ji približevati razni sumbeji, ki so jo nadlegovali s svojimi ponudbami. Dekle se je odločilo za nekega mladeniča, katerega je podarila svoje življenje. Kmalu je opazila, da je nalezla osudno venerično bolezen. Strah pred bolnico jo je pognal v smrt. Oblasti vrše preiskavo.

Maloletni "svetovni potniki".

Trije trgovski vajenci z Velikega Bečkevka so se največkrat trgovskega posla ter so sklenili, da gredo po svetu. Prišli so te dni na Sušak, predvno prekoračili most, ki vodi na Reko ter odločili, da se podajo v Trst in tamkaj vkreajo za Afriko, kjer preživijo zino iz esnostavnega razloga, ker nimajo zimskih sukenj. A prišlo je drugače. Že v Trstu jih je policija prijela ter odpravila nazaj na jug, teritorij. Podjetni "svetovni potniki" so na poti v Bečkerok, kjer bodo lahko sanjali o širokem svetu.

Smrt pod vlakom.

Pod vlak, ki vozi iz Maribora v Kotoribo, se je vrget pri postaji Kraljevec-Prelog 36-letni Josip Iržanič iz Strleca pri Mali Subotici v Medmuriu. Izvršil je svoje dejanje očividno v samomorilnem namenu, ker je hodil dalj časa pred odhodom vlaka po železniški progi. Držanič je bil dvalet let v Ameriki in si je tam nakopal božjost. Zaprta žena in štiri neproskrbljene otroke. Vlak ga je razmesaril in je bil takoj mrtav. Pravi vzrok samomora še ni znan.

Palata češkoslovaškega poslanstva v Beogradu.

Čehoslovaško poslanstvo v Beogradu je prispelo jutri.

40-letnica grofa Teodorja Pejačevića.

V svoji graščini v Našicah je praznoval bivši hrvaški ban in minister dr. Teodor Pejačević, 40. letnico svojega rojstva. Njegovo ime je tesno zvezano s političnim življenjem Hrvatske in Slavonije v zadnjih desetletjih. Leta 1889 je bil prvič izvoljen v hrvaški sabor in je postal že z 31. leti veliki župan virovitiške županije. Po padcu zloglasnega bana grofa Kluena Hedervarya je bil imenovan za bana Hrvatske in je ostal na tem mestu štiri leta. V ogrsko-hrvatskem državnem zboru je bil predsednik kluba hrvaških državnozbornskih poslancev leta 1913 pa je bil imenovan ministrom za Hrvatsko. Svetovna vojna ga je zalotila v Vichju v Franciji, kjer je bil poldrugo leto interniran.

40-letnica grofa Teodorja Pejačevića.

V svoji graščini v Našicah je praznoval bivši hrvaški ban in minister dr. Teodor Pejačević, 40. letnico svojega rojstva. Njegovo ime je tesno zvezano s političnim življenjem Hrvatske in Slavonije v zadnjih desetletjih. Leta 1889 je bil prvič izvoljen v hrvaški sabor in je postal že z 31. leti veliki župan virovitiške županije. Po padcu zloglasnega bana grofa Kluena Hedervarya je bil imenovan za bana Hrvatske in je ostal na tem mestu štiri leta. V ogrsko-hrvatskem državnem zboru je bil predsednik kluba hrvaških državnozbornskih poslancev leta 1913 pa je bil imenovan ministrom za Hrvatsko. Svetovna vojna ga je zalotila v Vichju v Franciji, kjer je bil poldrugo leto interniran.

ZA DOM SLEPCEV V LJUBLJANI

Nabrano v veseli družbi v Alle quippa, Pa., \$4.00.

Darovali so po \$1.00: John Anžiček.

Po 50c: Frank Habič, Frank Gander, Joe Cimperman, John Novak.

Po 25c: Joe Germ John Copič, John Rupnik, John Siveč.

Denar opušeli ter ga poslali na pristojno mesto.

Uredništvo.

Peter Zgaga

V pondeljek je Kolumbov dan. O Kristofu Kolumbu se sedaj ni so na jasnem, če je bil Španec ali Italijan. Španci ga smatrajo za svojega, Italijani za svojega. Pa naj je bil karkoli, olrajt mozak je bil.

Posluno Koverta mu je lahko z srea hvaležen, ker je Ameriko odkril.

Kolumbo jo je odkril, Koverta je je pa našel. Bo naj mu da zdravje in srečo. Vsi moramo živeti. Nekateri tako, nekateri tako. Nekateri z delom in pošteno, nekateri z blufom in fehtarijo.

*

Pred kratkim so se vršile v Bernkah velike slavnosti, katerih so se udeležili ugledni godbeniki in umetniki iz vse Evrope. Nekdanjski skladatelj se je vozil v tih noči s priznano berlinske pevko-lepotečo v čolnu po beneških kanalih. V velikem navdušenju se je sklonil k nji ter jo poljubljal. Ko je čolnar to videl, ga je ovalil policiji, in sodnik je obsodil godbenika, na štiri dni zapora, češ, da se je pregrešil proti morali.

Italijani so žalo morali naročiti. Poljub iz udanosti ali ljubezni smatrajo za kaznjivo dejanje. Ednole Jukičev poljubni uživajo pri njih splošni kredit.

Dotični beneški čolnar naj pa Boga zahvali, da ga ni nesrečno usoda privedla v New York in da ne rona rmenega taksija po nevarskih ulicah. V tem slučaju bi imel dosti več povedati, kaj je v del in doživljal.

*

V New Yorku je bilo ukradenih iz neke trgovine za \$100,000 ženskih kožuhov.

Če so bili kožuhi v skladu s sedanja ženska moda, je tat vso ukradeno robo lahko pod eno samo pazduho odnesel.

*

Iz Chicago poročajo: Jack Durant, sin milijonarja Durant, je ukradel na neki zabavi milijonarke Miss Hagar White biserno ovratnico.

Značilno pri tem je to, da ga bo zadela manjša kazen kot zadene tistega, ki krađe iz potrebe.

*

Človeku je dosti lažje povedati, kar misli, kot pa storiti, kar pravi.

*

Že zato je treba dati Abdel Krimu vs kredit, ker dosedaj še ni napampal Amerike za par milijonov dolarjev posojila.

*

Ameriška Delavska Federacija noče imeti nobenega oprgavka z ruskimi boljševiki. Tako je izjavil njen predsednik Green, in skoro vsi navzoči delegati so mu navdušeno ploskali.

Maršalkateri Amerikance se bo na kljub temu sprizajnil s sovjetko Rusijo, ko bo čital, da so boljševiki odpravili prohibicijo.

*

Iz zapadnih držav poročajo, da se pošilja po železnih iz Californije toliko grozjla, da ni bilo moč izvoziti dosedaj niti polovico žitnega pridelka iz države Idaho. Vse kare in vse železnice so polne amega grozjla.

Ka so utvarjali ameriško prohibicijo, so navajali suhači za izgovor, da se uporabi v Ameriki preveč živil — posebno žita — za izdelovanje opejnih pijač.

Sedaj se je vse naenkrat obrnilo. Ameriška prohibicija potrebuje toliko grozjla, da na železnih ni prostora za žito.

*

Neki čkaški članar ugotavlja: Narodom manjka velikih in močnih voditeljev. Vzrok tega po manjkanka je, da so se narodni ki so nekoč sčepo tavali za svojimi voditelji precej naučili.

Toda to je nesmisel. Narod se namreč ne nauči. Vzrok po manjkanka je, ker se voditelji niso ničesar naučili in ničesar pozabili.

Jugoslavija irredenta.

Župan iz Vrhpolja pred sodiščem. Vrhpoljski župan Lavrenčič je bil obtožen zoperstavljanja orožnikom in lažke telesne poškodbe. Pred sodiščem v Gorici je bil župan Lavrenčič obsojen pogojno na 4 in pol meseca zapora.

Prvi sneg.

12. septembra je pobeil sneg vrhove goriskega gorevja in Matatur je zavil v belo odejo. V nižinah je nastopil mraz.

Koliko se popije in poje v Trstu.

Užitina na vino in druge pijače inkasirajo v Trstu na mesec okoli 130.000 lir. V prvih sedmih mesecih letošnjega leta je dala užitina na pijače 7.726.322 lir. Užitina na meso in druge jestvine je bilo v isti dobi 7.308.636 lir. Z davčino še na nekaterih drugih predmetih je znašal inkaso v sedmih mesecih 18.625.149 lir. Povprečno na mesec 2.667.356 lir.

Ponesrečil se je

pri delu v Česko 22-letni delavec Peter Čopi. Težko poškodovanega so prinesli v gorisko bolnico.

Prebivalstva v Trstu.

Je bilo dne 30. junija t. l. 246.537. Po ljudskem štetju 1. decembra 1921 je bilo prebivalstva 238.655. V treh letih znaša naratek 7882. Leta 1860 je štel Trst prebivalstva 28.028. Leta 1900 je bilo prebivalstva 178.127. V prvi polovici t. l. je bilo v Trstu porok 747, sočvet 2040 in smrtnih slučajev 2022.

Postopačev in beračev

je palno po Trstu. Mnogo jih je, ki se jim ne ljubi delati in rajše počakujejo. Številni so pa tudi brezposelni, ki bi radi delali, pa nimajo dela. Tržaška policija se te dni izvršila po raznih delih mesta poizvedovanja in preiskovanja ter aretirala nad 200 oseb. Nekaj bo izgnanih, nekaj izpuščenih in nekaj jih pride pred sodišče.

V Podgori pri Gorici

so bili aretirani vsi komunistični občinski odborniki in nekateri komunistični voditelji. Vlada ne mra komunističnega župana in ker so bili nabiti v Podgori mali deči l-paki z vsa kritiko, je sledila omenjena aretacija. Podgora dobi komisarja.

Proces proti banditu Collarigu se prične v Puli v kratki m. Ž njim je soobtoženih 30 oseb. Proces bo trajal najbrže cel mesec oktober in se bo vršil v telovadnici šole pri Sv. Martinu, ki se primerno ureja v to svrhu. Odvetnikov bo okoli 20, priče poškodbih nad 150. — Prisedoval bo razpravi predsednik prizivnega sodišča v Puli Clariet.

Porok je bilo v Trstu

v drugem četrtletju t. l. 431 (lani v isti dobi 380). Rojstev je bilo tačns 1070, po odbitku mrtvih jih ostane 999. Nezakonskih se je rodilo 20 odstotkov. Umrlo je 910 oseb. Glavni vzrok smrti: jetika. Samomorov je bilo 31.

Tujski promet v Trstu.

Tekom prvega polletja t. l. je prišlo v Trst in se nastanilo po hotelih 72.533 tujcev (lani v tej

dobi 59.818). Število samo tranzitnih tujcev, ki pridejo z železnico ali parnikom in se takoj odpeljejo dalje, seveda ni znano, pa je veliko.

Obupal je

in si vzel življenje, kakor poročajo iz Matuljev, 53-letni Jure Požarič od Jušćev v Istri. Stiskala ga je beda, imel je mnogo skrbi pri svojih poslih v prodajalni in na posestvu, zaslužka malo, davki ogromni in deset otrok!

Zaprisega vojaštva.

Te dni so v postojnski kotlini prisegli vojaški novinci (1905) brigade Sassari zvestobo kralju. Pri Starivasi je prislegel 151. pešpolk. Poveljnik je imel sveten nagovor, povzdiguje hrabrost italijanske armade in spominjače so žrtve svetovne vojne, 500.000 italijanskih vojakov, ki so padli, zvesti svoji dani prisegi. Poznje so bili zaprisoženi tudi nove imenovani častniki. Škldil je sijajen banket in ples. Enako svečana je bila zaprisega novincev 152. pešpolka pod Sovičem. Poveljnik in duhovnik sta navduševala vojake k ljubezni in zvestobi do domovine. Značilna je zaprisega brigade, ki velja za najhrabrejše pred velikimi vojaškimi vajami ob meji, ki podajo, kakor napoveduje italijanski listi, priliko prave bitke. Torej prisega kakor v vojni. Italijanski vojaštvo vseh vrst se bo borilo s "sovražnikom", ki boče preko Postojne v Italijo. . . Tisti italijanski vojak, ki ja za hotel kmetu Vadnjala, je morda misljal, da se nahaja med "neznanešljivim" in "sovražnikom" prebivalstvom, pa je šel z bajonetom na "domačega sovražnika".

PA KLJUB TEMU DOSTI POMENI...

Zemlja, na koji prebivamo, tehta 1.311.080 bilijonov funtov. Če hočete zapisati to številko, morate pridati k 1.311.080 še enoindvajset ničel. Vzemimo, da tehtate 100, 150 ali 200 funtov, kaj briga to mater naravo? Vi ste še manj kot samo številka, — toda kljub temu je to za vas velikega pomena. Življenje je sladko kljub raznim težavam, ki nas obdajajo — vsek pa želi kolikor mogoče dalje živeti. Boljšega tovariša si ne morete izbrati kot je Trinerjev Grenko Vino. Trinerjevo Grenko Vino vam izčisti želodec in črvesje, imate zdrav tek, boljše spi in se počutite boljše. Vaš lakarnar ali prodajalec ga ima za vas v zalogi. Ker prinese oktober prebudi in kašelj, imejte Trinerjev Mirlec. Kašlja pri roki. Če teh zdravil ne morete dobiti v vaši sosesčini, pišite na Joseph Triner Company, Chicago, Ill.

(Ad.)

Največja Prodajalna Perja

Sezonskih Ameriških Drav

Po najnižji ceni
VAJBOLJE BLAGO
iz naše prodajalne na
debelo. Lahko dobite
celo, pakano in
sto mehko perje. Mi prodajamo
na debelo ter vedno sveže in čisto
blago, ne pa preležano kot v drugih
trgovinah. Pošiljamo po Ameriki
in Kanadi. Pišite po BRIZPLAČNE
uzorce perja in druge podrobnosti.

ALBERT STETZ, Dept. 3,
138 Passaic St., Passaic, N. J.

VAŠI PRIHRANKI SO VAŠA NAJBOLJŠA ZASLOMBA!

Najsibodo še tako skromni, vendar so Vam zaslomba, na koje se lahko zmiraj zanesete.

Ihranjenje je že samoočebi vrlina in korist, a temvečja je korist, ako se prihranki naložijo v sigurno banko, katere plačuje primerne obresti.

Vložite tedaj svoje prihranke pri nas na —

"SPECIAL INTEREST ACCOUNT"

kjer Vam nosijo 4% obresti na leto. Mesečno obrestovanje.

Sigurnost zjamčena pod nadzorstvom države New York.

G. K. CHESTERTON:

ČETRTEK.

Poslovenil Oton Župančič.

(Nadaljevanje.)

— Navadni tolpe! se je namrdnil novi prijatelj. — Govorite o tolpah in o delavskih slojih, kakor da se tiče to vprašanje njih. Tudi vi ste sprejeli to večno se ponavljajočo idijotsko idejo, da bo anarhija, če se uveljavi, izšla od revšev. Zakaj neki? Reveni so bili včasih uporniki; njim je več kakor komurkoli do tega, da imajo spodobno vladno nad seboj. Ubožec je v svojo zemljo resnično vkoreninjen; bogatin ne, ker se delo lahko na ladjo in se preseli na Novo Gvinejo. Reveni so se včasih upirali zoper slabo vladanje, bogataši pa se vedno ustavljali vsaki vladni sploh. Aristokrati so bili od nekdanjih anarhistov, kar dokazujejo fevdalne vojne.

— Kot berilo iz angleške zgodovine na obeh straneh, — je rekel Syme, — je vse to prav lepo; toda zveze s sedanjim položajem ne uvidevam.

— Zveza je ta, — je rekel Rateliff, — da ima Nedelja največ pribočnikov med južnoafriškimi in ameriškimi milijonarji. Tako je spravljen podse vsa obšla; in zato begajo zadnji štirje boreci proletariatske policije po gozdu kakor kumci.

— Milijonarji, to razumem, — je rekel Syme zamišljeno, — ti so maloma vsi sami norci. Ampak pridobiti par brezbožnih muhastih starev je eno, drugo pa je pridobiti velike krščanske narode. — Stavim svoj nos (oprostite!), da si Nedelja ne bi vedel pomagati, če bi imel nalogo izpreobrniti samo enega navadnega pametnega človeka.

— Kdo je? — je rekel oni, — Odvisno je od tega, kakšnega človeka menite.

— No, — je odgovoril Syme, — tega-le postavim, ne bi nikoli izpreobrnil, — in je pokazal naravnost prave.

— Prišli so do solnene jase, ki se je zdel Symen kakor podoba njegove duše, v katero se je končno vrnila jasna, zdrava pamet; in sredi te jasnice je zagledal postavbo, ki bi pač lahko posebej bila zdrava pamet v največjašnji telesnosti. Ogorel in ves v znoju, resen, kakor je neskončno resen mali vsakdanji trud, je sekal kosčat francoski kmet drva. Vozu je stal par korakov proč, da polovice že naložen; in konj, ki je mulil travo, je bil kakor njegov gospodar pogumen brez drznosti; kakor gospodar čil, a vendar skoraj žalosten. Mož je bil Norman-dee, višji kakor so povprečno Francozi, in zelo tščet; črno se je dvigala njegova postava na svetli solnčni lisi, kakor alegorična podoba Dela, slikana a la fresco na zlatem ozadju.

— Gospod Syme trdi, — je zaklical Rateliff francoskemu stotniku, — da vsaj ta mož ne bo nikoli anarhist.

— Gospod Syme trdi prav, —

je odgovoril nasehoma stotnik, — že zato, ker ima ta mož svojo lastnino, ki mu jo treba braniti. Toda nisem pomislil, da vi doma pogostoma ne vidite bogatih kmetov.

— Videti je ubog, — je odvrnil doktor Bull.

— Res, — je rekel stotnik, — in zato je bogat.

— Nekaj mi je prišlo na um, — je vzkliknil nenadoma doktor Bull; — koliko neki bi zahteval, če bi nas vzel na svoj voz? — Tišči psi hodijo pes in mi bi jih pustili lahko daleč za seboj.

— Kaj, dajte mu, kolikor hoče! — je rekel Syme, — Jaz imam denarja na kupe.

— Tako pa nikarte, — je rekel stotnik; — ako se ne pogajate, vas ne bo spoštoval.

— O, če se pogaja! — je menil nestrpno Bull.

— Pogaja se, kar je svoboden mož, — je rekel oni, — Vi tega ne razumete; on ne mara vaše velikodušnosti; ne sprejema darov.

Zdelo se jim je, da slišijo za seboj topotanje svojih čudnih zasledovalcev, in morali so stati in cepetati, dočim je stotnik s francoskim drvarjem zložno mešetaril in se prerokal kot na senjnu.

— Po preteku štirih minut so videli, da se stotnik ni varal, zakaj drvar jim je bil pripravljen postreči, ne z omedleno usluženostjo prežarja, ki komaj čaka, da ga bo kdo poplašal, nego z resnostjo praktičnega jurista, ki je prejel svojo pošteno nagrado. Nasvetoval jim je, da je najugodnejše, da krenjajo proti mali krčmi na hribu nad Lameyjem, kjer jih bo krčmar, star vojak, ki je pa zadnja leta pobožnjak, gotovo prijazno sprejel in jim na vsak način pomagal. Vsa družba se je torej spravila na drva in se tresla na vegastem vozu po nasprotnem, strmejšem pobočju navzdol. Kakor so bila kola težka in okorna, so se dovolj hitro premikala in kmalu jih je obšla vse radostna zavest, da se več razdalja med njimi in onimi, ki jih love, kdor že so. Zakaj navsezadnje je bila uganka, odkod so dobili anarhisti vse te svoje spremnike, še vedno nerazrešena. Njim je zadoščalo, da so bili spoznani v oni tolpi le eno osebo; tajnika; toliko da so bili zapazili njegov skremžen smeh, so se spustili v beg. Syme se je zdaj pa zdaj ozrl preko rame po armadi, ki je šla za njihovim sledom.

Gozd se je redčil in potem z razdaljo polagoma manjšal, in Syme je lahko videl okrog njega bregove v solnen; in po njih se je premikala štiriočlata črna truma liki ogromen hrošč. V močni svetlobi je razločil s svojimi bistrimi, skoraj teleskopičnimi očmi med množico prav natanko posamezne postavbe. Ali glej čudo in prečudo: kako se premika vsa ta tema ljudi kakor en sam mož!

(Dolje prihodnjiti.)

Imeli so črne obleke in čisto navadne klobuke, kakor bi gledal navadno gručo na cesti; le da se niso razhajali in razlivali na vse strani kakor bi bilo pričakovati pri navadni druhal. Pregibali so se s strašno in zlobno drvenostjo, kakor štrleča avtomatska armada.

V ostrem loču so zavili okoli skupine brestov, in toliko da ni konj z gobcem sumil starea, ki je sedel pred krčmo Pri zlatem solnu. Kmet je zamrmral nekaj v opravičilo in je stopil raz svoj sedež. Detektivji so poskakali z voza, izpregovorili s starem vsak po par prijazni besedi, zakaj potem, kako jih je sprejel, je bilo jasno, da je lastnik male krčme.

Bil je belolas možak z obrazom kakor nagubano jabolko, z zaspanimi očmi in sivimi brki; čvrst, nerad se gibajoč, in zelo dobrodušen; tip, kakoršnega najdeš čisto v Franciji, ki pa je še pogostejši v katoliški Nemčiji. Vse na njem in vse okrog njega, pipa, vrč s pivom, evetlice, čebelnjak je dihlo starožiten pokoj. Samo v gostilniški sobi so zapazili prišleci sabljo na steni.

Stotnik, ki je bil pozdravil krčmarja kakor starega prijatelja, je stopil naglo noter, sedel in naročil običajnih okrepčil. Vojaške odločnosti stotnikova je zanimala Symeja, ki je sedel poleg njega, in ko je krčmar odšel, je porabil priliko, da bi zadostil svoji radovednosti.

— Ali vas snem vprašati, gospod stotnik, — je dejal potihoma, — zakaj smo prišli sem?

Stotnik se je pod kosatimi brki nasmejal.

— Iz dveh vzrokov, gospod, — je odgovoril, — in najprej vam povem prvega, ki ni važnejši, pač pa samopridničiji. Prišli smo sem zato, ker v okrožju dvajsetih milj samo tukaj lahko dobimo konje.

— Konje? — je ponovil Syme in pogledal kvišku.

— Da, konje; — je odgovoril oni; — če hočete svojemu nasprotniku res niti, morate imeti konje; kvečjemu če imate v žepu kolezal ali avtomobile.

— In kam, bi nam svetovali, naj se obrnemo? — je vprašal Syme.

— Brez besede je najbolje, — je odgovoril stotnik, — da greste neutegoma na policijsko postajo na drugem koncu mesta. Moj prijatelj, kateremu sem sekundiral v precej dvomljivem položaju, po mojem pač zelo pretirava, če verjame v možnost splošne vstaje, a če on bi nemara ne trdil, da niste pod orožniško zaščito varni.

Syme je resno pokimal, potem pa hipoma:

— In vaš drug vzrok, da ste nas pripeljali sem?

— Moj drugi vzrok, da sem vas pripeljal sem, — je rekel stotnik suho, — je ta, da človeku dobro do, videti enega ali dva pošuma človeka, kadar mu je morda odšla zadnja ura.

Syme je pogledal na steno in je videl surovo in patetično nabojno sliko. Nato je dejal:

— Res je tako. — In hitro nato:

BAJKE NECIVILIZIRANIH NARODOV

Nasilno prodiranje evropske civilizacije v necivilizirane pokrajine sveta je prineslo neizogibno izumrtje številnih pranasrodov v daljnih deželah. Civilizacija je uničila najprej posrednosti bistva "manjvrednih narodov," ki so pod vplivom in nasiljem civiliziranih belokožcev pozabili na svojo prakulturo, ali pa so jo neazupno skrevili pred Evropo. Izumrti "primitivni" narodi, ki jih je pred stiki z belokožci čuvala priroda v nepristopnih pokrajinah so odnesli v seboj v nepovrno preteklost vse skrivnosti svoje prirodne kulture, ki je bila bogata na zdravi življenjski medotri, iz katere izhaja nova civilizacija.

Ta zdrava prirodna kultura ni izginila samo z uničenjem Indijancev v Severni Ameriki, temveč tudi z izumrtjem Tasmanov in v veliki meri tudi z širjenjem kristianstva med raznimi narodi. Vse je v devetnajstem stoletju Evropa spoznala, da je vilika razlika med kulturo in civilizacijo, je bilo že prepozno. Izginili so za vedno bogati zakladi duševnega življenja "primitivnih narodov."

Kakšni so bili ti zakladi, dokazujejo več ali manj pravilne pripovedke raznih plemen, ki so se deloma še ohranili na številih otokih med vzhodno Avstralijo, južnovzhodno Azijo skoraj do male Južne Amerike. Ta plemena poznajo v sedanjih časih tehnične višine nobenega napol modernega naroda, ter izdelujejo še svoje potrebščine in okraske iz kamna, lesa in školjk. Njihovo umanje življenje je torej po evropskih pojmih zelo primitivno. Drugace pa je z njihovo duševno kulturo. Skoraj vsak domačin je umetnik v rezbarstvu in ornamentalnem slikarstvu. V njihovem spominu so bogati literarni zakladi, ki prehajajo iz generacije v generacijo. Izvorov te tradicije se more sklepati o prazgodovinski človeštva.

Pleme na otoku Alu je ohranilo čudovito lepo pripovedko, ki je sumljivo podobna Gerhart Hauptmannovemu romanu "Otok velike matere." Ako bi znali domačini pisati, bi dali tej pripovedki naslov "Otok malega očeta". Pripovedka se glasi:

V starih časih, ko so bili ljudje na Alu še brez ladij in mrež, je čeladnec dne poglavar svojih ljudi: Zgradimo si nekaj, da bomo mogli čez vodo, in še nekaj drugega, da bomo mogli loviti ribe. In možje so šli na delo, da naredijo mrežo. Toda vzeli so trstje mesto ličja in so prinesli gnil les za gradbo ladje, zamazali so razpoke z ilovico mesto s smoljo orehovega drevesa. Ko so se odpravili ljudje na lov, je ilovica v vodi odnehala, ladje so se potopile, in tudi mreže niso bile dobre, kajti ribe so prelomile trstje in so utle.

V vasi pa je živela silno stara žena, ki je imela za vnuka malega dečka. Ta žena je vedela, kako je treba graditi ladjo in kako se plesti mreže. Ni pa povedala tega nikomur v vasi. Šele na prošnjo malega vnuka, ma je zgradila pravi čoln in mu splela močno veliko mrežo. Ko je videl poglavar dečka v posesti dragocenega orodja, se ga je polastil, dečku pa je naročil, da mora paziti na čoln in na mrežo. Stari ženi, katere velika modrost se je razkrila, je poglavar zapovedal, da mora plesti mreže za vse može. Ko jih je izgotovila, so šli možje zopet na lov. Deček je ostal na čolnu, da prevzame ujele ribe. Ko je tako sedel v čolnu in je iz dolgočasja gledal čez rob čolna v jasno morisko globino, je opazil med pisanim koraknim kamenjem nekaj zelo svetlega, ki je bilo podobno ribjemu repu. Deček ni mislil več na svoj čoln, temveč je skočil v vodo, se potopil do dozdevnega ribjega repa, ki je pa bil v resnici velik kamen, ter ga je skušal dvigniti iz globine. Popolnoma je pozabil na svoj čoln.

Tudi možje so pri martijem ribolovu pozabili na dečka in na

The Bowery Savings Bank

130 Bowery
blizu Grand Street.

NEW YORK.

110 E. 42nd St.
nasproti Grand Central postaji.

je posvečena službi našim meščanom. Zato nudimo tudi največje ugodnosti našim vlagalcem.

MI govorimo vaš jezik.

MI plačamo obresti vsako četrtletje.

MI sprejemamo vloge potom pošte.

MI pošiljamo denar v tuje kraje po najnižjih cenah.

MI sprejemamo vloge od oseb, ki se ne znajo podpisati.

MI sprejemamo vloge društev.

MI hranimo v naših blagajnah brezplačno Liberty bonde naših vlagalcev.

MI služimo 200.000 vlagalcem.

MI imamo gotovine na d \$272,000,000.00.

MI imamo v pondeljkih odprto do 7. zvečer.

Denar, pri nas vložen prej ali na 13. oktobra, nosi obresti od 1. oktobra. Mi plačamo obresti na vloge od \$5 do \$5000; plačamo tudi obresti od obresti.

Naš **NEIGHBORHOOD SERVICE DEPARTMENT** 130 Bowery, vam je voljan nesebično služiti, brezplačno glede vlaganja, lastništva domov, zavarovanja življenja, državlanskega papirja, priseljevanja, delavskih odškodnin in drugih denarnih ter osebnih zadev.

njegov čoln ter so se z bogatim lovom vrnili na kopno. Šele med bliženjem rib je poglavar pograbil dečka. Pogledal je na odprte morje in je videl daleč zunaj, kako se oddaljuje čoln. Takoj je zapovedal bližnjemu možu, naj plava do čolna in ga privede k bregu. Toda mož ni priplaval daleč. Popadel ga je kit in ga požrl. Nato je poslal poglavar dva moža, toda tudi ta dva je požrl kit. Plavalo je še pet mož, toda njih se je zgodilo enako. Tudi deset mož ni doseglo čolna. In ko je nazadnje plaval sam poglavar z vsemi možmi proti čolnu, je vse skupaj požrl kit.

Samo deček, ki je imel posla z ribjim repom, je ostal pri življenju. Ko je opazil, da je morje vse naokoli rdeče od krvi in ko je videl okoli sebe strašne kite, se je prišel hti. Kiti pa so priplavali k njemu in so mu rekli, da se mu ni treba bati. Zvrstili so ga tesno eden poleg drugega, tako da so njihovi hrbti tvorili splav, in so posadili nanj dečka. Nato so plavali z njim proti otoku. Ko je bil deček na suhem, so klicali kiti za njim: Ti si sedaj edini mož v vasi in se ti ni treba bati nobene kazni. Deček je ubogal in šel v vasi. Prišel je k ženskam, ki so bile ravno pri delu. Stopil je med nje in jim rekel: Ve vse ste sedaj moji.

† NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srecm naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znanecm, da je nemila smrt pretrgala nit življenja naši ljubljani hčerki, oziroma sestrici

ANI FRANCES ROZMAN

dne 1. oktobra v starosti 5 mesecev in 3 tedne.

Pri tej priliki se srčno zahvaljujemo hotri Mrs. Gorjup ter Mrs. Kolene, ki sta nam bile v pomoč pri tolažbo ob njuni zadnji uri.

Lepo se zahvaljujemo hotri Mrs. Gorjup, ker je darovala vso novo obleko za pokojno ter se udeležila pogreba.

Nadalje se zahvaljujemo mojemu bratu Alojsu Kolenu ter sooprogi, ki sta se udeležila pogreba. Hvala moji sestri Alojziji Bradac ter njenemu soprogu, ker sta čuvala vso noč pri pokojni ter se udeležila pogreba. Nadalje hvala Mrs. Angeli Bartolič, ki je prišla ter priredila vence te se udeležila pogreba. Hvala Mrs. Avsvold, ki se je udeležila pogreba, ter hvala vsem za hitroplačno vožnjo.

Lepa hvala tudi Mrs. Razpotnik ter hčerki, ki sta med pogrebom vse tako lepo uredili in vsem, ki ste jo obiskali ali kaj pomagali.

Draga hčerka, spavaj sladko in lahka naj ti bo rodna gruda!

Zalujoci ostali:

Frank in Agnes Roman, stariša.

Frank, William, Joseph, Rudolf, bratje.

Kristina, sestra.

Moon Run, Pa., Box 41.
(2x 9.10).

podložnice, kajti kiti so požrli poglavarja in vsa može.

Ko so slišale ženske dečkovo izjavo, so ga spočetka zasmejavale, potem pa so nagnale s palicami v goščavo in mu grozile, da bodo vse povedale možem, ko se vrnejo z ribolova. Deček je takel v pragozd, ženske pa so čakale na povratek svojih mož. Toda minil je dan, minula sta dneva, mož pa ni bilo od nikoder. In ženske so spoznale, da je deček govoril resnico, in so se pričele kesati. Tretji dan so šle vse v goščavo, da poiščejo dečka. Ko so ga našle, so ga prosile odpustanja in gaabile nazaj v vasi. Toda deček ni

hotel. Šele ko so prišle v tretjič, je po dolgem obotavljanju privolil. Ženske so ga nesle zmagoslavno v vasi, pripravile so veliko pojedino in ga proglasile za svojega poglavarja in — moža. Tako je postal mali deček praded vseh ljudi na otoku Alu. Kamenito ribo, ki jo je potegnil iz morja, pa more vsak še dandanes videti.

Meteorološke postaje v Črni gori. Na Cetinju se zgradi knalu meteorološka postaja prve vrste. V posameznih krajih Črne gore pa se uredi večje število manjših meteoroloških postaj.

Kdo je kriv?

Za podvojene stroške newyorške vlade — mestni proračun je v enem samemu letu narastel od \$211,000,000 na \$400,000,000?

Kdo je kriv naraščajočega davčnega bremena vsake družine od petdesetih centov do enega dolarja dnevno?

Tammany je kriva!

Tammany podjetniki so se zredili z milijoni mestnih kontraktov, katere jim je poverila brez vpoštevanja javnosti Tammany mestna vlada.

ČAS JE ZA IZPREMEMBO!

Delujte za WATERMAN

Registrirajte se danes! Zadnja prilika!

Popolnoma varno naložite denar v

LJUBLJANSKO POSOJILNICO

V Ljubljani, Mestni trg šte. 6, Jugoslavija

Hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun obrestuje najbolje.

AMERIKANCI! Nalagajte svoje prihranke v Ljubljansko posojilnico!

Pozor rojaki!

V zalogi imamo

SVETO PISMO

(stare in nove zaveze)

Knjiga je krasno trdo vezana ter stane \$3.00.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Zaupanje

se zahteva pri izbori pravih zdravil za vašo bolezen. Tisočere zadovoljne družine priporočajo

Severa-ova Družinska Zdravila

Skrbno so sestavljena ter jih priporočajo oni, ki so jih uporabljali, zastran njihove uspešnosti in poštene kakovosti. Če so se jih poslužili pravočasno, je bila marsikatera bolečina odstranjena in marsikatera nevarna bolezen preprečena. S tem so se izbili stroškov in trpljenja. Tukaj je nekaj uporabnih zdravil:

Severa's Antiseptol.

Antiseptična razredčina za kranjevo uporabo. Antiseptično sredstvo za kranjevo ust, za grgranje, zoper slabo sapo, zrago, hripavost in unete čeljusti.

Cena 35 in 50 centov.

Severa's Regulator.

Splošna tonika za zdravljenje bolezni, ki so posebno ženskam lastne.

Cena \$1.25.

Severa's Esko.

Antiseptično maslo. Namenjeno za odpravo arbecit in drugih unetjem kose.

Cena 50 centov.

Severa's Cough Balsam.

Prijetno in uspešno sredstvo za zdravljenje kašlja, katerega povzročajo unetje v grlu, ponavljajočega se kašlja in hripavosti.

Cena 25 in 50 centov.

Severa's Gethardol.

Liniment samo za zunanjo uporabo. Priporočljivo za lokalno zdravljenje revmatičnih ali nevralgičnih bolečin, izpahkov, odrgnenj, oteklin, okorelih mišic, krčev v mišicah in okorelih sklepov.

Cena 30 in 60 centov.

Severa's Pills.

Zoper zaprtje, bolestin glavobol, omotico in rmenico, ki je posledica zaprtja.

Cena 25 centov.

Severa's Esarka.

Zanesljiv mirilec šelodca in odvajalna tonika, ki otvija in odčrpuje. Priporočljivo za stare in občutljive ljudi ter one, ki se jim obrača na boljše. Vseled novih zdravilnih sestavin je izborno zdravilo zoper nepravno, zaprtje in nedelavno stanje prebavnih organov.

Cena 75c in \$1.50.

Severa's Nervoton in Nervoton Tablets.

Kombinacija tekočine in tablet. Priporočljivo za odpravo nervoznega izčrpanja nespečnosti ali pomankanju spanja, ki je posledica nervoznosti.

Cena \$1.25.

Vprašajte najprej v lekarni.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

BRIGITA

ROMAN. — Spisal C. M.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

34

(Nadaljevanje.)

Ko je dospel dr. Frensen, se je napotila Brita proti vili Klavdini. Gospa Klavdina pa se je podala z dr. Frensenom v svojo delavno sobo.

— Dragi doktor, — je rekla resno in svecano, — poldnevala sem vas, da se razgovorim z vami o marsičem. Najprvo pa vam hočem kot svojemu staremu prijatelju in zaupniku sporočiti, da je prišlo včeraj do pojasnil med Brito Lossen in menoj.

Dr. Frensen je postal pozoren.

Gospa Klavdina je sporočila s kratkimi besedami, kar se je zgodilo ter nato nadaljevala:

— Dragi prijatelj, težko je, če si mora človek v moji starosti reči, da je bil zelo, zelo bedast. Sele sedaj razumem v polni meri, kakšno veliko srečo sem zaigrala s svojo namnostjo. Iz zapiskov svojega zamrlega moža sem se prepričala, da sem bila izključno le jaz sama kriva vse svoje bolesti. Zivljenje Kurt Lossena sem uničila v večji meri kot pa svoja. To hočem popraviti na njegovi hčerki. Vi mi morate pomagati, da bo postala pred postavo moja hčerka. Na kratko rečeno, adoptirati hočem Brito Lossen ter jo imenovati za svojega univerzalnega dediča.

Dr. Frensen si je pogladil brado ter se ozrl nato zamišljeno v gospo Klavdino.

— Moje sree hrepeni po tem, da vidim otroka srečnega. Gledam pa še nekoliko dalje, dragi doktor, a tega vam nočem izdati, ker je moja skrivnost. Oproščam vas molka gleda Brita. Celo veselilo me bo, če razširite vest, da je Brita hčerka mojega ločenega moža. To mi bo prihranilo dosti pojasnil ter dalo Briti v družbi mesto, katero bo zavzemala. Brez dvoma boste odobrili moje postopanje.

Frensen je nasmešnil ter ji stisnil roko.

— Ker nimate sorodnikov, milostljiva gospa, ne morem karati vašega sklepa. Razumem vas popolnoma.

— To me veseli, doktor.

Nato sta se pričela posvetoovati o korakih, ki so potrebni za adoptiranje. Nato je diktirala gospa Klavdina v velikih potezih svojo oporoko, katero naj bi sestavil dr. Frensen pravomočno. Razven različnih legatov in stipendij, je imenovala gospa Klavdina Lossen, rojena Stenska, Brito Lossen za svojega univerzalnega dediča.

Pa par urah neumornega dela se je dr. Frensen poslovil od gospo Klavdine.

Predno pa ga je odpustila, je rekla zamišljeno:

— Še nekaj dragi doktor, — Brita naj izve le iz mojih ust, da jo hočem imenovati za svojega dediča.

Frensen se je nasmešnil.

— Razumem, hočete mlado damo sami obvestiti o njeni sreči. Oči gospo Klavdina so žarele od radosti.

Na poti proti domu je moral misliti dr. Frensen neprestano na te oči.

— Kako čudno je tako žensko sree, — polno ugank! Rešitev te uganke pa je razveseljujiva, — si je mislil smehljaje ter se požuril, da pride čimprej domov.

Komaj je pričakoval, da sporoči svoji ženi in nečakom to novico. Brez dvoma sta se ta dva zanimala za čudoviti preokret, ki se je završil v usodi Brite Lossen.

Smehljaje se je ter pospel svoje korake. Mislil je na svoja dva nečaka, katera je prisrčno ljubil. Ali mu moremo zameriti, če je sedaj zdel, da bi lepa, ljubeznjiva — in sedaj tudi bogata Brita Lossen podarila enemu teh svojih roko in sree?

Dotedaj ni, veren svoji obljubi, izdal nobeni živi duši, da je Brita Lossen hčerka ločenega moža gospo Klavdine. Sedaj pa se je muzal od veselja, da je smel sedaj izdati tudi to skrivnost.

Doma je našel najprvo le svojo ženo. Oba nečaka sta prišla le po dvakrat na teden zvečer k striem in teti, da ostaneta tam par ur. Gospa dr. Frensen je vsa razburjena poslušala povest svojega moža. Mislil je takoj na svoja dva nečaka ter globoko vzdihnila.

— Pomislil Herman, če bi imel Teo tako srečo! Potreben je res, ker zna razmetavati denar.

— In Herbert? — je vprašal stari gospod smehljaje.

Tedaj se je nasmešnila tudi njegova žena.

— Temu jo seveda tudi privoščim, a Teo nama je delal od nekdanj sive lase. Herbert si bo priboril svojo pot skozi življenje tudi brez denarja. Sicer pa sva zelo bedasta. Sedaj ko je Brita bogata mlada dedica, lahko izbira med snubci. Zakaj bi morala ravno našina dva dekca zadeti prvi dobiček? No, — oba bosta presenečena, ko bosta izvedela to novico.

XVI.

Brita je preživela v ateljeju srečne ure. Med slikami očeta ter spomin na to, kar se je zgodilo dan poprej, je njeno sree komaj sprejelo izobilico doživelega.

Pozneje ji je sledila gospa Klavdina. Brita jo je videala prihajati ter ji je pihnila nasproti.

Tesno prijeti sta stopili obe dami v atelje. V tej sobi sta preživeli uro v spominu na moža, ki je nekoč v tem prostoru zamljal mirne ure ustvarjanja.

Pozorno sta ogledovali obe dami slike, ki so tako malo ugajale splošnemu občinstvu. Kljub temu pa so uplivala na gledalca otožno-očarljivo.

Mogoče ni našel slikar pravega občinstva, mogoče so bile te pokrajine dragocenejšje kot se je domnevalo. Nikdar ni Kurt Lossen vpriporil poskusa, da spravi sebe in svoje slike do veljave.

Ta misel je vstala sedaj v gospej Klavdini, ki je rekla z blestječim pogledom:

— Dete, — slike tvojega očeta bom razstavila v umetniškem salonu Makovskija. On je dober poznavalec in kritik. Podal bo svojo sodbo o delih tvojega očeta. Kdo ve, če se jih je pravilno cenilo. Če se bo Makovski izrekel zanje, jih bom pozneje razstavila v glavnem mestu.

Brita je vneto poslušala in oči so ji žarele. Globoko in težko je dihala.

Nato pa je rekla obotavljaje, kot iz nejasnega spomina:

— Kako je bilo že to? Nekeč je poslal oče eno svojih slik na veliko umetniško razstavo, a je niso sprejeli. Eden gospodov razsodnikov pa je pisal očetno pismo mojemu očetu.

(Dalje prihodnjik.)

KIP JUŽNO-AMERIŠKEGA DRŽAVNIKA

Slika nam predstavlja argentinskega poslanika Honerija Pueyredona, ki občuduje kip slavnega argentinskega državnika San Martina.

Jos. Goričar:

Širom Azije.

Mersina, dne 18. avgusta.

Včeraj sem prispel v Mersino, danes grem v starodavni Tarsus (apostola Pavla, če se ne motim) jutri v Adamo in potem v Ghazi Aintab in še dalje na iztok.

Vsakokrat, kadar potujem preko ogromnih maloazijskih planjav, bodisi po anatolsko - bagdaski železnici ali pa z avtom vzdolž starodavnih cest, ki so jim sledile nebrojne karavane velbdov, že tisoč in več let — napravljajo potovanje na mene globok vtis. Ko se dvigneš iz sinjega zaliva Ismidskega, obkroženega od zelene plodovite ravnine, na rjavne visoke planote, kjer ležijo mesta Eski - Şehir, Kutahija, Afyon-Karahisar, Ak-Şehir, Konija in Ereğli — do severozapadnega vznožja Tavrusa — napolni se ti duša s čudnimi prizori, pojavljajočimi se na nepregledni široki ravnini, ki razen omenjenih mest in redkih malih sel skoraj popolnoma pusta in neoblivljena.

Samo ena edina slika se ti povsodi nudi: od solca zažgana stepla in v veliki daljini gole gore, izsušene na veke od strašnih solčnih žarkov in nad vsem tem modro nebo in redki beli oblaki, ki plavajo v vesoljnem azurju. Na teh ogromnih planjavah — kjer bi lahko živeli milijoni ljudi — vidiš samo redke črede črnih bivolv in belih koz in ovac, pasečih se okoli primitivnih okroglih šotorov, ki se zde izdaleka kakor jurte srednjeazijskih nomadov. Samo ob robu velikih močvirij, ki obkrožajo na južni strani akcelinskega jezera, najdeš tudi nekatere začetke naselbin pastirjev in poljedelcev, ki so si zgradili svoja domovja iz bičevja.

Ljudje tukaj žive, kakor so živeli pred tisoč leti in bodo živeli še dolgo tako. Ali jih vzdamo železnica, jih vzdamo avtomobili in traktorji iz tisočletnega dremanja, kdo bi mogel povedati. To je svet za se, visoka planjava, — obkrožena v vsej dolžini od visokih gorskih pustin. To je pravi Orijent, kakor ga je naslikal Kipling.

Od vseh mest na teh planjavah sta najzanimivejši Ahion-Karahisar in Konija. Ko sem pred leti posetil te kraje s svojo ženo, ji je najbolj ugajal Ahion. Ahion-Karahisar znači dobesedno: opijum-črni grad. Ime ima od stare seldučke trdnjave, ki kakor orlovo гнездо gleda z (240 metrov) visoke strme skale. Vspela sva se z ženo po strnihih skaklah na ponosni grad, ki se dandanes kaže vso lepoto seldučkih zgradb in pred nama se je odprl čudovit razgled, starodavno mesto Ahion, kjer so se od nekdanj križale karavanske ceste, ki so spajale iztok z zapadom, Črno morje s sinjim Sredozemskim.

V Ahionu sva bila znamenito pogostena v domu najbogatejšega beja, Turka starega kova. Nama na čast je povabil prijazni gospo-

dar odlične goste — in tudi tri "mevlevi derviši," da bi nam igrali na primitivnih muzikalnih instrumentih, na katerih igrajo tudi pri svojih verskih plesih. Moja žena je imela redko priliko, da je dobila vstop v ženski oddelek, v harem. Pravila mi je potem, s kako nepopisno radovednostjo so jo ogledovale dame in kako so hoteli vedeti vse detajle, kako so oblačene evropske dame. Posebno bogato je bila oblačena gospodarjeva žena. Vsa se je lesketala v dijamantih in briljantih. Bila je tudi zelo lepa. Zanimivo je, da sva pri bogato obloženi mizi sedela v deriši. Sla sva z ženo v Mevlevi Teke, ki je po mojem okusu najlepša džamija v Turčiji. Grobovi, bogato opremljeni, umrli "čelebij" ali priporjete tega najčudnejšega reda plesajočih dervišev, dva parketa za ples in verske ceremonije so osredotočile na se vse najino zanimanje. Parketi so gladki, kakor zrezlo, kar se čuti posebno, ko bosonogi hodiš po njih, derviši plešejo kakor moderne plesalke — boski. Ako bi človeka ne zeblo tako hudo, bi te zanimive prizore gledal ves dan.

O Koniji se govori, da je bilo prvo mesto, ki je po vesoljnem potopu pogledalo iz vod. Staro je morda kakih 4000 let in mnoge zanimive razvaline so nemi svedci njene znamenite prošlosti.

Konija je sree ogromne plodovite planjave. Francoski inženjerji so izdelali načrt orositve (irigacije) za ogromne ravnine, ki se iztezajo na vse strani. Nemci so ob času vojne dodelali velik kos tega projekta in sedaj vidiš kanale povsod okolo Čumre, na izhod od Konije. Voda prihaja iz gorskih jezer, ki obkrožujejo dolino na jugu.

Vsekakor bo še ogromno dela, predno se popolnoma izvede ta projekt. Izračunali smo, da Konija potrebuje že sedaj kakih deset tisoč Fordsonovih traktorjev. Sam Čelebi, poglavar mevlevi (plesočih) dervišev, je kupil Fordsonov traktor. Sicer pa napreduje avtomobilizacija tega kraja zelo počasi.

Najzanimivejša za Konijo je vožnja preko visokega Tavrusa. V jasni zvezdnati noči — in zvezde se

tu čudno leketajo — se voziš kakor v čarobni bajki skozi globoke gorske soteske in na vse strani te obkrožajo gole skalnate gore — fantastične in smeje, kakor Dolomiti. Zdi se ti, da zreš pred sabo severne skale Triglava (v Vratih). In potem tunel za tunclozom cele pol ure. Komaj si pogledal iz enega na svetlo in na globoko pod tabo se penec potok, ko se vglobiš v drugega, dokler ne pride tir zopet na varna trdna tla. Tuneli so bili tukaj potrebni, ker so skale tako strme, da je bilo nemogoče prog napraviti drugače kakor v nedrah gor. Pri tem tir vedno pada, dokler se ne odpre pogled v Cilicijsko ravnino, v paradiz Turške. Kaka radost in zadoščenje, ako prideš z mrzlih planjav srednje Male Azije v to smejočo se pokrajino, ki je ravna kakor miza in rodovitna kakor Banat. Moja žena je posebno uživala to sprejembo, ko sva prišla naenkrat iz zime v cvetočo pomlad. Mahoma se je vlak ustavil in vse je planilo k oknom. Pokazalo se je, da je bil pred nami velik plaz zemlje, ki je kakih 300 čevljev globoko vse zrušil ter odnesel. Samo železni tir še obvisel v zraku.

Cilicija v najžjem smislu je triangl zemlje, ravne kakor miza, — ki jo obkroža od treh strani velik gorovje Tavrusa in Anti Tavrusa, na jugu pa je odprta k morju. Cilicija je sedež zelo stare grške in rimske kulture. Pravijo, da je bilo ob morju pri Selefke nekoč mesto, ki je imelo dva milijona prebivalcev. Tam so čudovito razvaline, ki svedočijo še dandanes o slavni minulosti teh krajev. Mersina kot odprto pristanišče je novo mesto. Tarsus pa je starodavno mesto. Tu se je baje rodil apostol Pavel. Samo ostanki velikanskega vdvoda še govorijo o veliki prošlosti tega mesta. V šal sem nekega domačina, Turka, če še živijo tukaj potomeci apostola ali njegovih sorodnikov. Odgovoril mi je: "Res je to. Zapihal je veter ter razsejal Pavlovo misli po vsem svetu."

V Adamu, tretjemu in glavnemu mestu, ni druge znamenitosti kakor stari rimski most, preko katerega so prehajale nebrojne karavane velbdov iz Azije v Evropo in obratno, in na kateru so prešle vse vojske in vsi zavojevatelji Azije in istočne Evrope. Ta most je še dandanes pravi čudež. — Stojč med razvalinami nekdanjih milijonskih mest se človeku nehote vsiljuje vprašanje: Kje so prebivalci teh mnogoljudnih mest? O, zapihal je veter ... jih razpihal na vse strani. Samo kaže in pravijo da tudi tigri so še ostali!

Traktor Fordson si osvaja to zemljo, menda bolj kakor v vsaki državi 400 jih že dela v tej dolini in vsak teden se izkree 20 novih Fordsonov. Naposled bo vsak kmet imel po enega ali več. 300 novih šoferjev je našlo tukaj delo, med njimi tudi nekaj Bosancev, ki sem jih poznal že od svojih prajšnjih popotovanj po Anatoliji. Glavni pridelki so bombaževina in pšenica. Najlepše uspeva egipčanski bombaž. V poketju je strašna, žgoča vročina, v tej vročini ima človek samo to tolažbo, da je drugod, kakor v čerzijskem zalivu ali v južni Arabiji se lajuje.

Prenočevališče za ženske

so otvorili v Trstu v pridloju ljudskega stanovališča v ulici Gaspare Gozzi. Prostora je za 40 žensk. Stanovanj primanjkuje, beda je velika, polno ljudi je brez strehe. Plača se za prenočišče eno liro 85 cent. Za prenočevališče je poskrbela fašistovska organizacija.

Pozor čitatelji.

Opisane trgovce in obrtnike, pri katerih kupite ali naročate in ste s njih postrežbo zadovoljni, in opozorje v listu "Glas Naroda". S tem boste vsakega napeli.

Opazite "Glas Naroda".

Kretanje parnikov Shipping News

14. oktobra: Mauretania, Cherbourg; La Savoie, Havre; Berlin, Cherbourg, Bremen.
17. oktobra: Paris, Havre; Homeric, Cherbourg.
21. oktobra: Aquitania, Cherbourg; Suffren, Havre; America, Bremen.
23. oktobra: France, Havre.
24. oktobra: Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; Martha Washington, Trst.
28. oktobra: Berengaria, Cherbourg; Rochambeau, Havre; Pres. Roosevelt, Bremen; Arabic, Cherbourg, Hamburg.
29. oktobra: Columbus, Cherbourg; Deutschland, Hamburg.
3. novembra: Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.
4. novembra: Mauretania, Cherbourg; De Grasse, Havre.
5. novembra: Pittsburgh, Antwerp; Mount Clay, Hamburg.
7. novembra: Paris, Havre; Homeric, Cherbourg.
10. novembra: George Washington, Cherbourg.

Bremen; Stuttgart, Cherbourg, Bremen.
11. novembra: Aquitania, Cherbourg.
12. novembra: Cleveland, Cherbourg, Hamburg.
14. novembra: Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; La Savoie, Havre; Andania, Hamburg.
17. novembra: Bremen, Bremen.
18. novembra: Berengaria, Cherbourg.
19. novembra: Zealand, Antwerp; Westphalia, Hamburg.
21. novembra: Olympic, Cherbourg; Republic, Bremen.
24. novembra: Pres. Wilson, Trst; Berlin, Bremen.
25. novembra: Mauretania, Cherbourg; Rochambeau, Havre.
26. novembra: Albert Ballin, Hamburg.
28. novembra: Homeric, Cherbourg; Suffren, Havre; America, Bremen.

United States Lines

45 Broadway (Phone, Whitehall 2866) New York City

5

Vzrokov, Zakaj bi se Udeležili Jugoslovanskega Božičnega Izleta Cunard Črte.

1. Hitre zvezde med New Yorkom in Jugoslavijo preko Cherbourga.
2. Veliki moderni parniki, udobne kabine tretjega razreda, javni prostori in pokriti izprehajalni krovi.
3. Vsaka pomoč od strani našega izvežbanega uradnika na vsem potovanju med New Yorkom in Ljubljano.
4. Ugodna postrežba in domača hrana po starokrajskem načinu.

Potnike na ADRIATIK, ki odpušajo iz New Yorka 2. DECEMBRA, v spremstvu Mr. Alfreda Markusa, člana našega jugoslovanskega štaba, ali na BERENGARIA 9. DECEMBRA v spremstvu Mr. J. Wehena, člana našega jugoslovanskega štaba.

Vsi potniki so nastanjeni v udobnih sobah s 2-4 posteljami; posebni prostori za družine. Za podrobnosti glede vladnih dovoljenj za vstop, cen, konnih listov itd., vprašajte svojega lokalnega agenta ali pa pišite nam v svojem materinem jeziku.

Kupite Karo za Tja in Nazaj Ter Šteditelje Denar.

CUNARD LINE

25 Broadway, New York, N. Y.

Vožnja tja in nazaj po znižanih cenah.

\$198.—
Iz NEW YORKA do LJUBLJANE in NAZAJ
(Vojni davek posebej)

Nudi se vam izborna prilika, da obiščete staro domovino, in se vrnete po znižani izletniški ceni v tretjem razredu. Naši potniki se odpravijo iz Hamburga s posebnimi vlaki na svoj cilj v spremstvu zanesljivih spremljevalcev.

TEDENSKA ODPLUTA
Za povratna dovoljenja in druge informacije se obrnite na lokalnega agenta ali na

United American Lines
(Harriman Line) Joint Service with
Hamburg American Line
35-39 Broadway, New York.

\$1000.00 DAM ONEMU,

ki mi dokaže, da sem jaz ali kdo v moji družini naznanil JOE GORCA. Rojaki, poslušajte se te prilike, da bo konec besedičenja. Lovrenc Zakrajšek, 834 Hubbard Ave., Elkhart, Ind. (2x 9,10)

Prav vsakdo—

kdor kaj isce, kdor kaj ponuja, kdor kaj kupuje, kdor kaj prodaja, prav vsakdo prihvaja, da imajo čudoviti napeli —

MALI OGLASI

v "Glas Naroda"

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je na tačno poučen o potnih listih, preštigi in drugih stvareh.

Pojasnili, ki vam jih samoreni, dati valed naše dolgoletne izkušnje. Vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvotne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasoma nove naselniške postave, ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, samoreni tudi ne drže: tujci dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi delj; tosednja dovoljenja izdaja generalni naselniški komisar v Washington, D. C. Prošnjo za tako do voljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odpočevanjem, te se pošlje prošlico v stari kraj gla tom nahoješe odredbe.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Kdor želi dobiti voročnika ali svojca iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Is Jugoslavia bho pripuščeni v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 napre vsako leto po 671 priseljencev.

Ameriški državljanji pa samoreni dobiti sem ženo in otroke do 18. le ta brez, da bi bili treti v kvotu. T rojene osebe se tudi ne štejejo kvoti. Stariši in otroci od 18. do 21. leta ameriških državljanov s polno prednost v kvoti. Piti in pojasnila.

Prodajamo vome liste za vse pre go; tudi preko Trsta samoreni Jugoslovani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA" NAJVEČJI
SLOVENSKE DNEVNIK V
ZDREZENIH DEŽAVAH